

Årsredovisning 2019

Årsredovisning 2019

Utgiven av Universitetskanslersämbetet 2020

Författare: Per Westman

Diarienummer: 00068-20

Universitetskanslersämbetet • Löjtnantsgatan 21 • Box 7703, 103 95 Stockholm
tfn 08-563 085 00 • fax 08-563 085 50 • e-post registrator@uka.se • www.uka.se

Innehåll

1	Myndighetschefens förord	4
2	Universitetskanslersämbetet	5
2.1	Uppdrag och mål.....	5
3	Resultatredovisning	6
3.1	Mål och effektrevisning	6
3.2	Utveckling 2015-2019	12
3.3	Regeringsuppdrag	15
3.4	Jämställdhetsintegrering	16
3.5	Intern kompetensförsörjning.....	18
3.6	Verksamhetsgrenar.....	19
4	Sammanställning av väsentliga uppgifter	24
5	Resultaträkning.....	25
6	Balansräkning	26
7	Anslagsredovisning.....	28
8	Tilläggsupplysningar och noter.....	29
8.1	Redovisningsprinciper.....	29
8.2	Värderingsprinciper.....	30
8.3	Ersättningar och andra förmåner	31
8.4	Anställdas sjukfrånvaro	33
9	Noter	34
10	Myndighetschefens underskrift.....	40

1 Myndighetschefens förord

Sverige ska vara ett av världens främsta forsknings- och innovationsländer och en ledande kunskapsnation där högkvalitativ forskning, högre utbildning och innovation leder till samhällets utveckling och välfärd, näringslivets konkurrenskraft och svarar mot samhällsutmaningar vi står inför, både i Sverige och globalt.

Universitetskanslersämbetet är en av de myndigheter som ska bidra till regeringens måluppfyllelse inom ramen för den instruktion som gäller och de särskilda regeringsuppdrag som myndigheten har. UKÄ har därför under 2019 arbetat särskilt fokuserat bland annat med frågor som berör lärar- och forskarutbildningarna, kompetensförsörjningsfrågor, myndighetssamverkan, utveckling av kvalitetssäkringssystemet och tillsynen. Regeringsuppdraget om högskolepedagogisk utveckling har avrapporterats och det uppdraget har också bidragit till utveckling avseende UKÄ:s digitala mötesplatser.

Den digitala transformationen av myndighetens verksamhet har gått vidare under året. Bland annat har ett nytt ärendehanteringssystem införts och nya digitala mötesformer har framgångsrikt utvecklats och använts. Detta är samtidigt starten på ett mer långsiktigt arbete som inleds genom att myndigheten i början av 2020 kommer att ta fram en treårig strategi för digitalisering.

Myndigheten strävar efter att vara en så attraktiv arbetsplats som möjligt och under 2019 har utvecklingen av ledarskapet på UKÄ varit ett insatsområde samtidigt som tidigare beslutade förändringar vad gäller karriärmöjligheter inom myndigheten har implementerats och fortsatt att utvecklas. Ett nytt ledningssystem, ny kvalitetspolicy samt bättre formulerade utvecklingsuppdrag inom UKÄ har också tagits fram i syfte att tydliggöra styrningen, öka transparensen och stärka samhörigheten mellan de olika verksamhetsgrenarna och de övergripande målen. Under 2019 har även en flytt av myndigheten till nya lokaler beslutats. Flytten kommer att genomföras 2020.

UKÄ:s uppdrag är ansvarsfullt och viktigt för universitets- och högskolesektorn. Myndighetens medarbetare och samarbetspartners och alla som ingår som bedömare eller externa referenspersoner i projekt är centrala för att uppnå det resultat som UKÄ kan rapportera. När året nu summeras så förtjänar alla goda insatser att särskilt nämnas ytterligare en gång. Utan detta engagemang skulle inte verksamheten ha kunnat genomföras!

Anders Söderholm, Generaldirektör

2 Universitetskanslersämbetet

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) har cirka 100 anställda, organiserade i fyra avdelningar:

- Analysavdelningen
- Avdelningen för verksamhetsstöd
- Juridiska avdelningen
- Utvärderingsavdelningen.

UKÄ är en enrådighetsmyndighet med ett insynsråd. Myndighetschefen är ordförande i insynsrådet.

2.1 Uppdrag och mål

UKÄ tydliggör sin roll i universitets- och högskolesektorn genom en övergripande vision och fyra mål för myndigheten:

Vår vision är

Granskning för utveckling – vi säkrar Sverige som kunskapssamhälle

Våra mål är att

- Vara den självklara kunskapskällan om högre utbildning och forskning
- Skapa resultat som är till nytta för högskolesektorns utveckling
- Vara en attraktiv arbetsplats där engagerade medarbetare kan utvecklas
- Arbeta samordnat och resurseffektivt.

3 Resultatredovisning

3.1 Mål och effektrevisning

Från och med 2019 gäller nya regler för återrapportering i årsredovisningen. UKÄ har inlett ett arbete med att utveckla former och metoder att följa upp myndighetens arbete i enlighet med denna verksamhetslogik:

Vårt uppdrag – Vår vision och våra mål – Verksamhet – Prestationer – Verksamhetsnära effekter

Resultatet av UKÄ:s verksamhet kan ha såväl kortsiktiga som mer långsiktiga effekter. En del är mätbara så som åtgärder på lärosätena som direkt följd av utvärderingar, ändringar i regleringar, nya uppdrag och beviljade examenstillstånd, men de flesta är svårare att kvantifiera och kan dessutom urskiljas först på längre sikt.

Nedan följer en analys av några av de viktigaste prestationerna och resultaten för 2019 och ett resonemang kring hur de kan ha bidragit till att UKÄ når sina mål med verksamheten. Prestationerna täcker in myndighetens uppgifter enligt instruktion och regleringsbrev, men strukturen i denna inledande redovisning följer i första hand vår verksamhetslogik.

Ett sätt att mäta hur resultaten sprids är att titta på webbstatistik. I genomsnitt hade UKÄ:s webbplatser 467 besökare per dag under året som gått.

Tabell 1: Webbplatser och antal besökare

	År 2019	År 2018
www.uka.se	128 900	110 000
www.uka.se/english	23 600	22 300
www.onh.se	15 200	2 400
www.han.se	2 900	300

Totalt laddades cirka 32 300 dokument ner från UKÄ:s webbplats under 2019. Det mest nedladdade dokumentet var vägledningen för rättssäker examination med drygt 2 500 nedladdningar, följt av UKÄ:s vägledning för granskning av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete med 1 000 nedladdningar. E-tjänsten Högskolan i siffror hade sammanlagt närmare 90 000 sidvisningar under året och motsvarande siffra för Högscolekollen var 54 900 sidvisningar. Högskolan i siffror visualiserar data från UKÄ:s statistikdatabas, medan Högscolekollen presenterar resultat från UKÄ:s kvalitetsgranskningar.

Under 2019 genomfördes ett flertal kommunikationsinsatser med syftet att sprida UKÄ:s resultat både inom högskolesektorn och till journalister och allmänhet. Rapporteringen i redaktionella medier ökade med nästan 30 procent jämfört med föregående år. De ämnen som uppmärksammats mest i massmedia var bland annat lärarutbildningarna, disciplinärenden på lärosäten, framtida kompetensbehov samt regionala och sociala skillnader i övergången till högskolan.

För att UKÄ:s kunskaper ska komma till nytta utvecklar myndigheten kommunikationen med våra intressenter. Utöver webb, nyhetsbrev och webbmöten har fysiska konferenser och dialogmöten under de senaste åren utgjort grunden för vår kommunikation. Under 2019 tog myndigheten ett steg till och genomförde en virtuell, interaktiv konferens med 500 deltagare. Utöver deltagare från sektorn fanns också myndighetsrepresentanter från flera sektorer som framförallt deltog för att lära sig hur virtuell kommunikation kan utvecklas.

Varje år publicerar UKÄ en årsrapport över högskolor och universitet som ger en helhetsbild av sektorn. Webbpubliceringen av rapporten har utvecklats för att göra data mer tillgängliga och användbara. I år presenterades rapporten på ett seminarium med cirka 100 deltagare på plats.

I verksamhetsplanen för 2019 var ett av de prioriterade områdena att UKÄ ska stärka sitt arbete med att systematiskt definiera kunskapsområden inom vilka det finns behov av förstärkta insatser, och ta initiativ i viktiga kunskapsfrågor i sektorn. I syfte att få en helhetsbild av olika delar av sektorn har myndigheten under året arbetat verksamhetsövergripande inom två områden: lärarutbildning och forskarutbildning.

3.1.1 Lärarutbildning

Vad gäller lärarutbildningen har utöver ovannämnda temaområde en utvärdering av förskolläro- och grundläro- utbildningarna slutförts. Resultatet har dels kommunicerats vid ett flertal tillfällen i olika sammanhang bland annat vid en konferens vid Malmö universitet där statsrådet deltog och i utbildningsutskottet. I utvärderingen konstaterades att det finns svagheter som är återkommande i flera utbildningar i insikter i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete eller kunskap om kvantitativa metoder som i flera fall kan härledas till brister i utbildningsmiljön och kopplingen mellan utbildning och forskning. Det finns samtidigt flera goda exempel på hur man på lärosätena hanterar brister i vetenskapliga resurser genom samarbeten inom och mellan lärosäten.

I mars publicerade UKÄ rapporten *Framtida lärarbrist i sikte – men vissa ämnen drabbas hårdare*. I rapporten använde UKÄ ett nytt sätt att redovisa det framtida behovet av lärare på ämnesnivå vilket förhoppningsvis ger ett bättre underlag för lärosätenas planering. UKÄ:s arbete med lärarutbildningsfrågor låg under 2019 också till grund för vissa av de regelförändringar regeringen föreslog för vidareutbildning av lärare.

3.1.2 Forskarutbildning

UKÄ har publicerat flera rapporter som belyser forskarutbildningen ur olika aspekter. Bland annat konstateras att andelen av den svenska befolkningen som påbörjar en forskarutbildning har halverats under de senaste 10 åren. Av en annan rapport framgår att många utländska doktorander lämnar Sverige efter examen. I slutet av året publicerades rapporten *Hur värderas forskarutbildning* där UKÄ visar att forskarutbildningen de flesta fall inte ger någon betydelsefull skillnad i löneinkomst i förhållande till högskoleutbildning på lägre nivå. UKÄ:s analyser har fått till effekt att forskarutbildningen uppmärksammas mer än normalt. I slutet av 2020 ska den nya kunskap UKÄ skapat om forskarutbildningen summeras.

UKÄ har i en rapport också belyst problematiken med små forskarutbildningar och lyft goda exempel på hur detta har hanterats. Under året beviljade UKÄ Högskolan i Kristianstad att utföra doktorsexamen inom vårdvetenskap och pedagogiskt arbete. Det innebär att från och med 2019 har samtliga statliga högskolor där forskarutbildningen vilar på vetenskaplig grund tillstånd att bedriva forskarutbildning. Under året följdes 13¹ forskarutbildningar upp som fått omdömet ifrågasatt kvalitet i utvärderingarna 2018. Alla utbildningar fick omdömet hög kvalitet efter uppföljningen. De vanligaste åtgärderna från lärosätenas sida var förstärkning av lärarresursen, utökad antal doktorander och förstärkt samarbete eller samverkan. Fem av forskarutbildningarna inom datavetenskap fick omdömet ifrågasatt kvalitet baserat på brister i arbetet med jämställdhet (se vidare under kapitlet om jämställdhetsintegrering).

3.1.3 Kompetensförsörjning

Ett annat viktigt fokusområde 2019 är högskoleutbildningarnas betydelse för samhällets kompetensförsörjning. Det regeringsuppdrag som UKÄ och Socialstyrelsen fick 2016 att tillsammans analysera och föreslå hur samverkansarenor på nationell och regional nivå mellan aktörer med ansvar för kompetensförsörjningen inom hälso- och sjukvården kan utvecklas långsiktigt (S2016/04992/FS) slutfördes i augusti. Projektets förslag att inrätta ett nationellt råd med tillhörande kansli beslöts av

¹ 18 utbildningar fick omdömet ifrågasatt kvalitet, men fem lades ned innan uppföljningen.

regeringen senare under hösten. Vid utvärderingen av projektet framgick att samarbetsformen som utvecklades mellan myndigheterna var effektiv och ledde till goda resultat. En effekt av uppdraget var att UKÄ under hösten fick i uppdrag av regeringen att på likande sätt samarbetena med Tillväxtverket kring kompetensförsörjning av digital spetskompetens.

Inom ramen för arbetet med kompetensförsörjningsfrågor har UKÄ publicerat flera rapporter. Bland annat visar rapporten om kompetensförsörjningsbehovet inom offentlig sektor att ett utökat antal platser på högskolan inte ensamt kan lösa problematiken inom bristyrkena. Riksdagens utbildningsutskott bjöd in UKÄ för att diskutera resultaten. Myndigheten har också beviljat flera examenstillstånd av vikt för kompetensförsörjningen bland annat tandhygienistexamen, socionomexamen, civilingenjörsexamen och hälso- och sjukvårdskuratorexamen.

UKÄ har också publicerat analyser av studenters etablering och inkomster och hur högre utbildning är dimensionerad. Detta bland annat i syfte att öka kunskapen om faktorer som påverkar framtidens kompetensförsörjning ur olika perspektiv. UKÄ har också i olika sammanhang bidragit till en ökad kunskap om geografisk och social snedrekrytering till och från högskolan. En rapport som kan lyfts i det sammanhanget är *Flyktinginvandrare och högskolan* som visar att det är troligt att fler flyktinginvandrare succesivt kommer att söka sig till högskolan. Data i UKÄ:s analys tyder på att många av dessa invandrare väljer att påbörja högskolestudier inom områden där bristyrken finns. UKÄ följde på eget initiativ upp regeringens satsning på sommarkurser. Uppföljningen visade sig ha gett önskad effekt. Arbetet har lett till ett fortsatt uppföljningsuppdrag till myndigheten.

3.1.4 Kvalitet och rättssäkerhet

Kvalitet och rättssäkerhet är centralt i UKÄ:s arbete. Under året har sex lärosätetillsyner och nio granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete genomförts och beslutats. Tillsynen visade bland annat på brister i hanteringen av kursvärderingar på flera lärosäten. Lärosätetsgranskningarna visade att det på lärosätena pågår ett ambitiöst arbete med de interna kvalitetssystemen, men att dessa system är ganska nya och i flera fall inte helt utvecklade och implementerade.

Under 2019 skickades enkäter ut till kontaktpersoner på lärosätena för de utvärderingar som genomfördes under 2018 och 2019. I enkäten som gick ut avseende lärosätetsgranskningarna svarade alla² att granskningarna bidragit i stor eller mycket stor grad till lärosätets kvalitetsutveckling. I fritextsvaren framkom bland annat att man tyckte

² En utförligare beskrivning av enkätsvaren kommer att publiceras senare under 2020.

att engagemang och kunskap på lärosätet ökat och att det också pekats tydligt på systematiska brister som man själv identifierat.

Kontaktpersonerna för lärarutbildnings- och forskarutbildningsutvärderingarna fick bland annat besvara frågan om utvärderingen bidragit till utbildningens kvalitetsutveckling.

Vad avser lärarutbildningsutvärderingen svarade åtta av elva att utvärderingen i stor eller mycket stor utsträckning bidragit till utbildningens kvalitetsutveckling. I fritextsvaren togs det bland annat upp att utvärderingen gett ökade möjligheter att analysera och reflektera över den egna utbildningen och att feedbacken från bedömarna var direkt användbara för att åtgärda svagheter.

Av kontaktpersonerna för forskarutbildningarna svarade 16 av 28 som att utvärderingen bidragit i stor eller mycket stor utsträckning till kvalitetsutvecklingen. I fritextsvaren framkom bland annat att man tyckte att utvärderingen tvingat dem att reflektera noga över inslag i utbildningen som annars tagits för givet; att man såg en stor nytta av att systematiskt gå igenom vad som görs och att självvärderingen gav en grundlig genomlysning av alla aspekter. De som var mer kritiska till utvärderingen lyfte till exempel att man redan arbetar med kvalitetsutveckling av sin utbildning och att man tyckte att utvärderingen var mer av kontrollerande än utvecklande karaktär.

I oktober genomfördes UKÄ:s årliga rättsäkerhetskonferens med 260 deltagare. Under årets konferens diskuterades bland annat oredlighet i forskning, fusk på högskoleprovet och ny tillsynspraxis på UKÄ.

I slutet av året publicerades/beslöts en fjärde upplaga av rapporten rättssäker examination. Den är efterfrågade på lärosätena (mest nedladdade rapporten). I arbetet med att ta fram rapporten har UKÄ denna gång arbetat med en referensgrupp, en enkät till lärosätena och ett seminarium med 70 deltagare där företrädare för lärosäten och studenter fått lämna synpunkter. UKÄ bedömer att denna process kan bidra till positiv effekt på rättssäkerheten i lärosätenas examinationer.

UKÄ har också under året kunnat visa att lärosätena har genomfört många olika åtgärder för att höja kvaliteten i utbildningen inom humaniora, samhällsvetenskap, teologi och juridik, undervisning och verksamhetsförlagd utbildning till följd av regeringens senaste satsning på kvalitetsförstärkning.

Under 2019 har UKÄ haft fokus på anställningsfrågor. En vägledning om anställningsfrågor publicerats vilket lett till att frågor från lärosäten om anställningsregler ökat. Samtidigt tyder erfarenhet från ÖNH på att vägledningen har påverkat lärosätenas hantering av sådana ärenden till det bättre. Vidare har en uppföljning av Göteborgs universitets hantering av anställningsärenden beslutats. Göteborgs universitet har redan tidigare redovisat förbättringsåtgärder för att komma tillrätta med felaktiga

anställningsförfaranden. UKÄ bedömer att tillsynen har fått effekt, inte bara på Göteborgs universitets hantering av denna typ av ärenden. UKÄ har också fortsatt utveckla statistiken och uppföljningen av anställningar i högskolan. Det har bland annat handlat om utvecklingen av visstidsanställningar i högskolan och om mobilitet bland högskolans personal.

3.1.5 Forskning

Som en direkt följd av UKÄ:s arbete med att integrera kvalitetssäkring av forskning i sitt arbete har SUHF tagit fram ett nationellt ramverk för forskningens kvalitet. Under våren genomförde UKÄ två dialogmöten med intressenter för att ta emot synpunkter på vägledningen för lärosätenas kvalitetssäkring av forskning som togs fram 2018, möten utgjorde en viktig grund för den revidering av vägledningen som fastställdes i juni. En pilotgranskning av tre lärosätens kvalitetssäkring av forskning har påbörjats men avslutas först under 2020.

I enlighet med myndighetens verksamhetsplan för 2019 har vägledningen för lärosätetillsynen reviderats för att tydligare inkludera forskningen i tillsynen. Frågor om kallelseförfarande, bisysslor och oredlighet i forskning har lagts till. UKÄ samarbetar med andra myndigheter, i synnerhet Kungliga biblioteket, för att utveckla statistik och uppföljning av resultaten av högskolans forskning.

Samarbetet med andra myndigheter inom forskningsområdet utvecklas kontinuerligt. UKÄ har också utifrån vår roll och vårt uppdrag bidragit med kunskap och förslag till den forskningspolitiska propositionen som planeras 2020.

3.1.6 Studentperspektivet

I UKÄ:s arbete med tillsyn och kvalitetssäkring är säkrandet av studentinflytande och studenträtt viktigt. Nedan lyfts några exempel på hur UKÄ arbetar med det.

I lärosätetillsynen har flera frågor kring både formellt och informellt inflytande behandlats i. Under året har två rapporter om disciplinärenden också publicerats med en vidhängande rättsfallssamling. UKÄ konstaterar att antalet studenter vid statliga universitet och högskolor som blivit avstängda eller varnade på grund av att de fuskat eller gjort annat otillåtet har ökat kraftigt. Den största ökningen rör plagiat och fabrikation. Syftet med rapporten är i första hand att ge lärosätena underlag för att arbeta med att stävja fusk. I årets rapporteringar reflekterar UKÄ även eventuella genusaspekter på fusk och påföljder. Myndigheten kan dock konstatera att det inte finns belägg för att kvinnor och män behandlas olika i ett nationellt perspektiv, men att denna aspekt bör följas upp av lärosätena.

I UKÄ:s arbete med lärosätesgranskningar identifieras många goda exempel men också ett antal utvecklingsområden för att stärka studentinflytandet. Mycket handlar om att få till en systematik i hur lärosätet arbetar med studentinflytande. Endast ett lärosäte har dock fått omdömet icke tillfredställande vad gäller student- och doktorandperspektivet.

I augusti anordnade UKÄ en studentkårsdag med cirka 80 deltagare från flertalet av landets kårer och från SFS. Programmet fokuserade två huvudsakliga områden: kvalitetssystemet och studenters rättssäkerhet. Kårernas arbete är viktiga för att stärka regelefterlevnaden på varje lärosäte och genom att aktivt delta i lärosätenas arbete också kunna bidra till att kvaliteten i regeltillämpningen hela tiden blir bättre. Studenternas deltagande i kvalitetssystem och kvalitetssäkring; både lokalt på lärosätena och på nationell nivå är av central betydelse. Här är kårernas arbete bland annat viktigt för att knyta ihop det lokala och nationella arbetet. Studentkårsdagen användes också för att förmedla kunskaper om regleringar och finansiering av studentinflytande i syfte att studentkårerna ska kunna utöva sitt arbete på ett mer effektivt sätt.

Som tidigare nämnts genomförde UKÄ även en virtuell konferens. Temat för konferensen var UKÄ:s uppföljning av lärosätenas arbete med pedagogiskt utvecklingsarbete. Under konferensen diskuterades bland annat framtidsutmaningar och ansvarsfördelning. Konferensen ska följas upp under våren 2020 med ytterligare en virtuell konferens där UKÄ överlämnar stafettpippen till SUHF.

3.2 Utveckling 2015-2019

På en övergripande nivå har UKÄ:s verksamhet ökat från 2018 till 2019 och är nu uppe på samma nivå som 2015 (tabell 1). Ökningen beror framförallt på att det nya kvalitetssäkringssystemet nu är helt implementerat och det utökade uppdrag UKÄ fick i sin instruktion 2017 (tabell 2). Samtidigt finns en trend mot en ökad effektivitet i resursutnyttjandet då andelen tid som läggs ned på prestationer har ökat något under hela femårsperioden förutom 2017.

Tabell 2: Nedlagd tid (timmar) och årsarbetskrafter 2015-2019

	2015	2016	2017	2018	2019
Årsarbetskraft	82	81	79	79	86
Total tid	133 600	130 100	124 800	125 900	133 700
Tid prestationer	78 300	80 600	76 600	78 400	84 700
Andel prestationer %	59	62	61	62	63

Tabell 3: Nedlagd tid (timmar) per verksamhetsgren

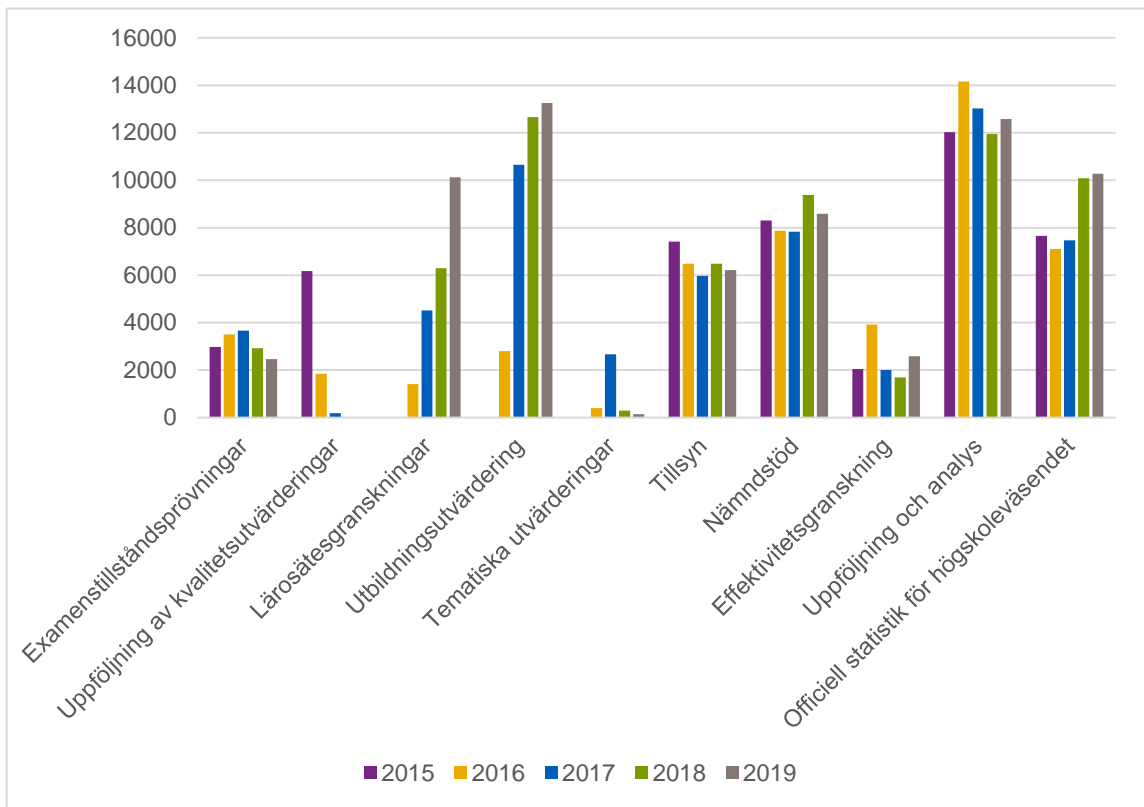
	2015	2016	2017	2018	2019
Kvalitetssäkring	30 500	32 200	32 800	32 500	36 600
Effektivitet och uppföljning	29 600	31 300	27 500	27 900	31 000
Tillsyn	8 500	7 600	7 000	7 300	7 000
Chefsutveckling	50	200	50	250	350
ÖNH och HAN	9 600	9 300	9 200	10 500	9 700

I figur 1 har nedlagd tid brutits ner ytterligare avseende verksamheten inom kvalitetssäkring och effektivitet och uppföljning. Detta för att tydligare visa hur verksamheten har utvecklats under de senaste fem åren. Den tid som lagts ned på utbildningsutvärderingar och lärosätesgranskningar har ökat markant över perioden som ett resultat av att ett nytt kvalitetssäkringssystem har sätts³. Nedlagd tid på examenstillståndsprövningar har däremot minskat sedan 2017 men det är för tidigt att säga om det är en ihållande trend. Antalet avslutade ärenden sjönk från 2017 till 2018, men ökade igen 2019. En annan tydlig trend över de senaste tre åren är en ökning i nedlagd tid vad gäller arbetet med officiell statistik. En ny databas har lanserats och mycket arbete har lagts ned på att utveckla den. Inom tillsynen och nämndstödet finns variationer mellan åren som till stor del beroende på ett varierat inflöde av ärenden. Inom nämndstödet hanteras ett stort antal ärenden och en ökning har skett under de senaste åren. Samtidigt har myndigheten på olika sätt arbetat för att effektivisera handläggningen vilket kan vara en förklaring till att tidsåtgången inte ökat under 2019⁴. Resultatutvecklingen vad gäller nämndstöd och examenstillståndsprövningar utvecklas mer under redovisningen i nästa kapitel.

³ Under 2015 och 2016 genomfördes de sista uppföljningarna av det gamla utvärderingssystemet och metodutveckling av det nya systemet. Metodutvecklingsarbetet redovisas inte i diagrammet då det inte går att dela upp i de olika komponenterna.

⁴ Under 2019 har UKÄ hyrt in konsultstöd för en del av den administrativa handläggningen vilket ungefär motsvarar den minskning i tid som visas i diagrammet.

Figur 1: Nedlagd tid (timmar) per verksamhet

3.3 Regeringsuppdrag

Under året har UKÄ rapporterat sex regeringsuppdrag:

- Uppföljning av dimensionering av vissa utbildningar, Dnr. 51-218-19
- Uppföljning av kvalitetsförstärkning, Dnr. 111-112-18
- Uppföljning av etablering på arbetsmarknaden, Dnr. 111-405-18
- Uppföljning av pedagogiskt utvecklingsarbete, Dnr. 111-414-18
- Framtidens vårdkompetens, Dnr. 111-342-16
- Uppföljning av övningsskolor (delrapport), Dnr. 111-476-15

Av regleringsbrev för budgetåret 2019 avseende UKÄ framgår att två regeringsuppdrag specifikt ska återrapporteras i årsredovisningen. Det gäller ”Utveckla uppföljningen av vissa anställningar” och ”Uppföljning av lärosätenas arbete med reell kompetens”. Dessa redovisas nedan.

3.3.1 Utveckla uppföljningen av vissa anställningar

Med vissa anställningar avses stipendiefinansierade doktorander, meriteringsanställningar, visstidsanställningar. Även mobiliteten i högskolan ska följas upp.

Stipendiefinansierade doktorander

UKÄ har fortsatt att diskutera med Ladok-konsortiet om möjligheten att lägga till uppgifter i det studieadministrativa systemet Ladok för att lärosätena ska kunna redovisa stipendiegivare och antalet SIDA-finansierade doktorander. Tidpunkten för införandet av dessa uppgifter är tidigast hösten 2020.

UKÄ undersöker även hur uppgifter om stipendiebelopp och tilläggsfinansiering kan samlas in. I början av 2020 ska UKÄ kontakta ett antal stora lärosäten och be dem rapportera principer för tilläggsfinansiering och diskutera möjligheten för lärosätena att rapportera stipendiebeloppen.

Meriteringsanställningar

Uppföljningen av meriteringsanställningar har vidareutvecklats under året. I den officiella statistiken som publicerades 2019 ingår en ny tabell, Meriteringsanställningar efter kön och typ av meriteringsanställning 2001-2018. Under 2020 kommer uppgifter om de olika meriteringsanställningarna också att publiceras i statistikdatabasen.

Visstidsanställningar

UKÄ har fortsatt utvecklingen av statistiken om visstidsanställningar. En analys som handlar om omfattningen av olika tidsbegränsade anställningar på lärosätetsnivå, Många tidsbegränsat anställda i högskolan, publicerades i november 2019. I den officiella statistiken

kommer en ny tabell publiceras 2020. Det gäller forskande och undervisande personal fördelade efter universitet/högskola, anställningskategori, anställningsform, kön och typ av tidsbegränsad anställningsform.

Mobiliteten i högskolan

Under 2019 har UKÄ i samarbete med SCB utarbetat databeställningar och analysmetoder som avser mobilitet mellan svenska lärosäten samt mellan lärosäten och övriga samhällssektorer. Två analyser, en som avser rörligheten mellan svenska lärosäten och en som avser rörlighet mellan lärosäten och andra sektorer, kommer att publiceras i början av 2020. Därutöver fortgår UKÄ:s arbete med två insamlingar av uppgifter om internationell mobilitet inom utbildning på forskarnivå och bland den forskande och undervisande personalen.

3.3.2 Uppföljning av lärosätenas bedömning av reell kompetens

UKÄ har under 2019 haft i uppdrag att ”fortsätta utveckla uppföljningen av universitets och högskolors arbete med bedömning av reell kompetens för behörighet och tillgodoräknande”. Enligt UKÄs tolkning av uppdraget handlar det i första hand om att utveckla statistik om bedömningar av reell kompetens. Myndighetens bedömning är att statistik om reell kompetens bör bygga på registerdata.

Förutsättningarna för att kunna ta fram tillförlitlig statistik över reell kompetens saknas dock i dagsläget. Det handlar för det första om att det från lärosätenas sida saknas en samsyn kring hur reell kompetens ska bedömas. Insamlad statistik skulle därmed i praktiken inte fungera i ett jämförande syfte. För det andra finns det ännu inget IT-system på plats där bedömningarna kan registreras, handläggas och bokföras på ett sätt som gör att den statistik som senare tas ut är pålitlig. UKÄs möjlighet att påverka utvecklingen inom dessa två områden är högst begränsad.

Vad gäller frågan om vilken definition som ska tillämpas har Universitets och högskolerådet pekat på möjligheten att samarbeta med Nationella bedömargruppen för antagningsfrågor (NBA). NBA har inlett ett arbete med att se över riktlinjer angående bland annat reell kompetens och undantag med syfte att klargöra definitioner för handläggare på lärosätena. Ett första steg i detta har varit en enkät riktad till lärosätena för att skapa en bild av deras respektive praxis. UKÄ följer denna process för att komma med inspel ur ett statistikperspektiv.

3.4 Jämställdhetsintegrering

UKÄ ska redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

UKÄ har integrerat ett jämställdhetsperspektiv i sakavdelningarnas verksamhet, i de interna styrprocesserna samt i kommunikation och verksamhetsstöd. Ett resultat är de prestationer som kommit ut av verksamheten under 2019 där ett jämställdhetsperspektiv finns med. Till största delen består dessa prestationer av kunskap i form av rapporter, statistik och beslut. Förhoppningen är att resultaten i förlängningen ska bidra till mer långsiktiga effekter i sektorn för högre utbildning och forskning genom att de bildar underlag för beslut och aktiviteter som främjar jämställdhet.

Ett viktigt steg på vägen är att UKÄ under 2019 utvecklat arbetet med jämställdhetsstatistik. Till följd av det har förändringar som gjorts av UKÄ:s statistikdatabas som finns tillgänglig på www.uka.se, en exportfunktionen gör det möjligt att göra jämförelser mellan kön på ett enklare sätt. Ändringar har också gjorts i UKÄ:s årsrapport för att belysa och lyfta fram kunskap om könsskillnader i högre utbildning och forskning.

Under året genomfördes en förstudie för att ta fram ett förslag om hur UKÄ löpande ska kunna presentera sina resultat med bäring på jämställdhet på ett tydligare sätt. Förstudien har lett till att förslagen tas om hand i det arbete som under 2020 har startats med att göra om UKÄ:s externa webbplats.

I en tillsyns PM, *Disciplinärenden – kvinnor och män*, Dnr. 32-318-18 konstaterar UKÄ att det är förhållandevis fler män än kvinnor som blev varnade jämfört med det totala antalet registrerade studenter vid de tio lärosäten som ingick i studien. UKÄ föreslår i PM:et att lärosätena framöver, på eget initiativ, granskar och följer upp om kvinnor och män som blir föremål för disciplinära åtgärder vid det egna lärosätet bedöms på ett likvärdigt sätt.

Senare under året publicerades rapporten *Disciplinärenden 2018 vid universitet och högskolor*. Där framträder samma bild. En större andel av männen blir varnade och följaktligen en lägre andel blir avstängda av de som blir föremål för disciplinåtgärder. Rapporten presenterades vid SUHF:s konferens för högskolesektorn om disciplinfrågor. Resultatet i rapporten har uppmärksammats i media.

UKÄ har även granskat sina beslut i tillsynsärenden under perioden 2013-2018 för att analysera om det finns skillnader i hur anmälningar från män och kvinnor bedöms. Analysen, Dnr. 32-132-15, visar att ämbetet uttalat kritik mot något lärosäte i något högre grad i kvinnors ärenden.

Under 2019 följdes fem forskarutbildningar inom datavetenskap upp som alla fått omdömet icke tillfredställande avseende jämställdhet. Lärosätena hade genomfört en mängd åtgärder för att komma tillrätta med de svagheter som den tidigare granskningen visat. Förutom att inkludera jämställdhet som moment i obligatoriska kurser, har man sett

över riktlinjer för att främja jämställd representation i beredande och beslutande organ, samt en medvetnare rekryteringsprocess ur ett jämställdhetsperspektiv. Resultat och effekter av uppföljningen av forskarutbildningarna kommer att beskrivas mer utförligt senare under 2020.

3.5 Intern kompetensförsörjning

Ett av UKÄ:s mål är att vi ska vara en attraktiv arbetsplats där medarbetarna känner arbetsglädje och trivsel, har goda förutsättningar att göra ett bra jobb, är delaktiga och ser sitt arbete som en del av hela UKÄ:s uppdrag.

Myndigheten bedriver ett systematiska arbetsmiljöarbete i syfte att bidra till god arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv. Medarbetarnas kompetens tas till vara och det finns möjlighet till utvecklingsvägar och relevant kompetensutveckling.

Under 2019 har nya roller och utvecklingsvägar implementerats och utvecklats. Åtta seniora och elva juniora roller har inrättats. Med utgångspunkt i verksamhetens behov vill vi uppnå att vi i högre grad tar tillvara medarbetarnas kompetens och att på så sätt också kunna behålla och utveckla erfarna medarbetare under en längre tid. Satsningen ska utvärderas under 2020.

En annan satsning har varit att lysa ut längre uppdrag. Under 2019 tillsattes projektledare för två myndighetsövergripande projekt: tema lärar- och tema forskarutbildning.

En långsiktig satsning på ledarskap och medarbetarskap påbörjades med att ledningsgruppens medlemmar, biträdande avdelningschefer och enhetschefer genomgått en ledarskapsutbildning. De biträdande cheferna, enhetschefer och gruppchefer har också handletts av en extern ledarskapskonsult under året i syfte att utveckla deras ledarförmågor. Arbetet kommer att följas upp under 2020 med fokus på medarbetarskap.

Under 2019 genomfördes också en medarbetarundersökning. Av undersökningen framgick en liten förflyttning till det bättre vad gäller kommunikationsklimat och villkor för prestation. Det framgick också att chefers ledarskap upplevs klart bättre. Undersökningen har följts upp på avdelningarna med förslag på åtgärder för att ytterligare förbättra kommunikationsklimatet och förutsättningarna för alla medarbetare att prestera hållbart.

Myndigheten arbetar också aktivt med friskvårdsförmåner för att sänka sjuktalet. 2019 gick dock sjuktalet upp något, men ligger fortfarande väl under genomsnittet för motsvarande myndigheter (se statistik på sid 33).

Introduktionsutbildning för nya medarbetare har utvecklats. Bland annat deltar Sveriges universitet och högskoleförbund i utbildningarna i syfte att skapa en större förståelse för vilket sammanhang UKÄ verkar inom.

3.6 Verksamhetsgrenar

De mest omfattande verksamheterna under året var utvärderingen av lärarutbildningar, lärosätessgranskningar, tillsyn, officiell statistik, nämndstöd samt uppföljning och analys.

3.6.1 Kvalitetssäkring

Granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete

Under året har nio granskningar av lärosätenas kvalitetssäkringsarbete beslutats:

- Ersta Sköndal Bräcke högskola, godkänt med förbehåll
- Försvarshögskolan, Ifrågasatt
- Gymnastik och idrottshögskolan, godkänt med förbehåll
- Högskolan i Borås, godkänt med förbehåll
- Malmö universitet, godkänt med förbehåll
- Mälardalens högskola, ifrågasatt
- Röda korsets högskola, godkänt med förbehåll
- Sophiahemmets högskola, godkänt med förbehåll
- Stiftelsen Högskolan i Jönköping, ifrågasatt

Examenstillståndsprövningar

Inom ramen för det nationella kvalitetssäkringssystemet för högre utbildning har UKÄ under året beslutat om 21 prövningar av examenstillstånd. Det var nästan en fördubbling jämfört med 2018, men en minskning jämfört med 2017 (tabell 4). Många beslut tas runt årsskiftena vilket förklarar både variationen i nedlagd tid och antal beslutade ärenden per år under den redovisade tidsperioden.

Tabell 4: Examenstillståndsprövningar

	2015	2016	2017	2018	2019
Antal ärenden	29	22	34	11	21
Nedlagd tid (tim)	2 971	3 502	3 668	2 920	2 471

Utbildningsutvärderingar

Under 2019 utvärderades 28 utbildningar på forskarnivå beslutats varav 24 fick omdömet *hög kvalitet* och 4 fick omdömet *ifrågasatt kvalitet*.

Vidare följdes 13 utbildningar upp. Alla uppföljda utbildningar fick omdömet hög kvalitet.⁵

Under året har även 19 förskollärarytbildningar och 48 grundlärarytbildningar utvärderats. 35 utbildningar fick omdömet hög kvalitet och 32 omdömet ifrågasatt kvalitet. Under året har arbete med att utvärdera 103 ämneslärarytbildningar också pågått. Beslut beräknas till februari 2020.

3.6.2 Granskning av effektivitet

Under 2019 har 7 rapporter och analyser publicerats:

- Framtidens behov av högskoleutbildade, Dnr. 51-414-19
- Hur värderas en forskarutbildning?, Dnr. 51-531-19
- Studenternas rörlighet inom Sverige, Dnr. 52-5-19
- Inkomster fem år efter examen från högskolan, Dnr. 52-5-19
- Satsning på sommarkurser har gett effekt, Dnr. 52-5-19
- Många utländska doktorander lämnar Sverige efter examen, Dnr. 52-5-19
- Halverad andel av befolkningen påbörjar en forskarutbildning, Dnr. 52-5-19

3.6.3 Uppföljning

Det huvudsakliga arbetet inom uppföljning och analys har under 2019, utöver arbetet med årsrapporten, bestått av arbete med regeringsuppdragen framtidens vårdkompetens, uppföljning av pedagogisk utveckling och uppdraget att följa upp etableringen på arbetsmarknaden. Dessa redovisas i separat kapitel. Utöver detta har UKÄ även publicerat rapporterna:

- Universitet och högskolor, Årsrapport 2019, Dnr. 52-289-1
- Higher Education Institutions in Sweden, 2019 status report, 52-289-4
- Uppföljning av 95 forskarutbildningar, Dnr. 122-82-19
- Finansieringen av svenska universitet och högskolor - De ekonomiska effekterna av statens styrning och resurstilldelning 2007–2017, Dnr. 51-103-19
- Etablering efter kompletterande utbildning – personer med utländsk utbildning Dnr. 51-146-19
- Svensk högre utbildning i internationell belysning, Dnr. 51-47-18
- Små forskarutbildningar kräver resurser. Dnr. 412-380-19

⁵ Fem utbildningar lades ner under uppföljningsperioden.

Officiell statistik för högskoleväsendet

Under 2019 har UKÄ publicerat 5 statistiska meddelanden som tagits fram av SCB på ämbetets uppdrag, Dnr. 52-34-19:

- Studenter och examina i högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå
- Doktorander och examina i högskoleutbildning på forskarnivå
- Internationell studentmobilitet i högskolan
- Personal vid universitet och högskolor
- Sökande och antagna till högskoleutbildning på grundnivå och avancerad nivå

Myndighetens databas Högskolan i siffror har utvecklats och en ny exportfunktion har implementerats.

UKÄ:s statistiska analyser, med bearbetad och analyserad statistik, är en annan form för att löpande redovisa utvecklingen inom utbildningen på grundnivå och avancerad nivå samt på forskarnivå. Under 2019 publicerade även 13 statistiska analyser, varav fem presenteras under granskning av effektivitet ovan, Dnr. 52-5-19:

- Ämneslärare i årskurs 7-9 och gymnasiet: Ökande behov väntas i flera undervisningsämnen
- Lärosätenas årsredovisningar: Färre helårsstudenter – trots pågående utbyggnad
- Könsuppdelningen bland de examinerade i högskolan består
- Utlandstjänstgöring vanligast bland professorer och meriteringsanställda
- Flyktinginvandrare och högskolan
- Rekryteringen till högskolestudier – regionala och sociala faktorer påverkar
- Genomströmning på grundnivå och avancerad nivå
- Många tidsbegränsat anställda i högskolan – men stora variationer mellan lärosäten
- Nybörjare i högskolan 202872019: Antalet nybörjare i högskolan fortsätter att öka

3.6.4 Tillsyn

Lärosätetillsyn

Under året har sex stycken granskningar genomförts och beslutats:

- Konstfack
- Kungl. Konsthögskolan
- Kungl. Musikhögskolan i Stockholm
- Göteborgs universitet
- Linköpings universitet
- Lunds universitet

Tillsynsärenden

Under året har 240 ärenden inkommit vilket är en ökning med 18 % från föregående år. Av de 235 tillsynsärenden som har avgjorts under året med enskilda personer som anmälare har 45 procent av anmälarna varit kvinnor och 55 procent varit män. Det noteras dock i detta sammanhang att av samtliga anmälningar står en man bakom åtta procent. Om dessa anmälningar räknas bort har 49 procent av anmälningarna gjorts av kvinnor och 51 procent av män.

Under året har UKÄ också handlagt flera omfattande ärenden, bland annat om hanteringen av anställningsärenden vid Göteborgs universitet och några lärosätens hantering av misstanke om oredlighet i forskning.

Tabell 5: Ärendebalans tillsynsärenden (antal)

	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
Ingående balans	63	80	64	66	49
Inkomna ärenden	171	211	195	204	240
Avslutade ärenden	154	227	193	221	235
Utgående balans	80	64	66	49	54

Tillsynsprojekt

Ämbetet har under året beslutat följande rapporter:

- Vägledning om handläggning av anställningsärenden,
- Disciplinärenden 2018 vid universitet och högskolor, Dnr. 32-125-19
- Rättsfallssamling för disciplinärenden vid universitet och högskolor 2009-2019, Dnr. 32-313-19
- Rättssäker examination, Dnr. 32-314-18

3.6.5 Chefsutveckling

UKÄ har i uppdrag att främja chefsutveckling inom högskolan. Målgruppen omfattar samtliga rektorer. Under året har två årligt återkommande aktiviteter genomförts, rektorskonferensen på Steningevik och rektorsfrukosten i Almedalen. Utöver genomfördes en rektorsresa till Rom under mars där 24 rektorer deltog.

3.6.6 ÖNH och HAN

UKÄ har till uppgift att sköta administrativa, föredragande och handläggande uppgifter åt Överklagandenämnden för högskolan (ÖNH) och Högskolans avskiljandenämnd (HAN).

Under 2019 har 2214 ärenden avslutats i ÖNH vilket är en ökning med 50 % och två ärenden i HAN (tabell 4). De ärenden som har ökat mest är

antagningsgrunden och tillgodoräknande. Andelen avskrivna ärenden har ökat efter att den nya förvaltningslagen infördes 2018 och står för 20 procent av alla avgjorda ärenden. Det stora flertalet av avskrivningarna (78 procent) avser antagningsärenden.

Trots den stora ökningen av antalet ärenden har den nedlagda tiden på nämndstödet inte ökat, vilket delvis beror på en effektivare handlägningsprocess. Det går dock inte att dra några generella slutsatser då variationen mellan åren också kan bero på antalet ärenden av mer komplex karaktär.

Tabell 6: Antal ärenden och nedlagd tid

	År 2015	År 2016	År 2017	År 2018	År 2019
Antal avgjorda ärenden ÖNH	1 403	1 696	1 316	1 475	2 214
Antal avgjorda ärenden HAN	4	6	2	6	2
Nedlagt tid (tim)	8 300	7 900	7 800	9 400	8 600

4 Sammanställning av väsentliga uppgifter

Belopp i tkr	År 2019	År 2018	År 2017	År 2016	År 2015
Låneram i Riksgälden					
Beviljad i regleringsbrevet	16 500	16 500	21 000	18 000	18 000
Utnyttjad	8 628	11 651	11 616	13 822	8 774
Räntekontokredit i Riksgälden					
Beviljad i regleringsbrevet	17 000	13 000	17 035	17 035	17 035
Utnyttjad	0	0	0	0	0
Räntekontot					
Ränteintäkter*	1	0	1	0	0
Räntekostnader	44	103	94	55	40
Avgiftsintäkter som disponeras					
Budget enligt regleringsbrev	0	0	0	0	0
Utfall	468	448	79	599	993
Anslagskredit					
Beviljad i regleringsbrevet	4 471	4 336	4 122	4 077	4 089
Utnyttjad kredit	0	0	0	0	0
Anslagssparande					
Anslag 16:02:001 ap.1	4 247	6 113	4 325	4 746	3 519
Personal					
Antal årsarbetskrafter	86	79	79	81	79
Medelantal anställda**	97	90	93	93	93
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 767	1 794	1 716	1 616	1 691
Kapitalförändring					
Årets kapitalförändring	0	0	0	0	0
Balanserad kapitalförändring	0	0	0	0	0

* Ränteintäkter korrigerat för jämförelsetal från 2015-2018.

** Medelantalet inkluderar tjänstlediga. Uppgifterna erhålls från Arbetsgivarverket.

5 Resultaträkning

(tkr)	Not	2019	2018
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	1	154 124	142 524
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2	468	448
Intäkter av bidrag	3	1 292	2 873
Finansiella intäkter	4	121	57
Summa		156 005	145 903
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	5	-96 440	-87 609
Kostnader för lokaler		-10 991	-9 756
Övriga driftkostnader	6	-44 499	-43 516
Finansiella kostnader	7	-63	-112
Avskrivningar och nedskrivningar		-4 012	-4 910
Summa		-156 005	-145 903
Verksamhetsutfall		0	0
Transfereringar			
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		1 004	269
Lämnade bidrag	8	-1 004	-269
Saldo		0	0
Årets kapitalförändring		0	0

6 Balansräkning

(tkr)	Not	2019-12-31	2018-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	9	6 790	7 119
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	10	260	390
Summa		7 051	7 509
Materiella anläggningstillgångar			
Förbättringsutgifter på annans fastighet	11	0	631
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	12	1 727	2 922
Summa		1 727	3 553
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar		24	0
Fordringar hos andra myndigheter	13	2 625	1 615
Övriga kortfristiga fordringar	14	12	0
Summa		2 661	1 615
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	15	3 594	2 253
Summa		3 594	2 253
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	16	-4 071	-5 937
Summa		-4 071	-5 937
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		18 213	20 353
Kassa och bank		738	1 649
Summa		18 951	22 003
SUMMA TILLGÅNGAR		29 913	30 995
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	17	150	150
Kapitalförändring enligt resultaträkning	18	0	0
Summa		150	150
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	19	39	269
Övriga avsättningar	20	1 288	1 112
Summa		1 327	1 381
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	21	8 628	11 651
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	22	4 499	5 380

Leverantörsskulder		6 636	3 504
Övriga kortfristiga skulder	23	2 058	2 039
Summa		21 820	22 574
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	24	6 237	4 704
Oförbrukade bidrag	25	378	2 186
Summa		6 616	6 890
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		29 913	30 995

7 Anslagsredovisning

Redovisning mot anslag							
Anslag (tkr)	Not	Ing. överföringsbelopp	Årets tilldelning enl. regl. brev	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Uo 16 02:001 (Ramanslag) ap 001 Universitetskanslersämbetet	26	6 113	154 035	-1 776	158 371	-154 124	4 247
Summa		6 113	154 035	-1 776	158 371	-154 124	4 247

Kommentar till anslagsredovisningen

Utgifterna på 154 124 tkr är drygt 600 tkr högre jämfört med den senast lämnade prognosen som rapporterades i Hermes den 25 februari 2019. Utgående överföringsbelopp för verksamhetsåret 2019 är 4 247 tkr.

Det främsta skälet till överskottet beror på att UKÄ hade ett ingående disponibelt anslagssparande från tidigare år på 4 337 tkr.

8 Tilläggsupplysningar och noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

8.1 Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Myndighetens bokföring följer god redovisningssed och förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt Ekonomistyrningsverket (ESV):s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning.

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna förordning. I enlighet med ESV:s föreskrifter till 10 § FBF (Förordning om myndigheters bokföring) tillämpar myndigheten brytdagen den 3 januari. Brytdagen föregående år var den 4 januari. Efter brytdagen har fakturor överstigande 50 tkr bokförts som periodavgränsningsposter.

Kostnadsmässig anslagsavräkning

Semesterdagar som intjänats före år 2009 avräknas fr.o.m. år 2009 anslaget först vid uttaget enligt undantagsbestämmelsen. Utgående balans år 2019 på 176 tkr har inte minskat jämfört med föregående år därav ingen anslagsavräkning.

Ändrade redovisningsprinciper

Under året har myndigheten övergått från att redovisa datorer och tillhörande kringutrustning som en anläggningstillgång till att redovisa dessa anskaffningar som en kostnad. Effekten av övergång är då att driftkostnader för år 2019 har ökat med anledning av att köpta datorer är direktkostnadsförda.

8.2 Värderingsprinciper

8.2.1 Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram, förvärvade licenser och rättigheter samt maskiner och inventarier som har en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Som immateriella anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram och förvärvade licenser.

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar avseende dataprogram med anskaffningsvärde på 100 tkr redovisas som anläggningstillgång. För egenutvecklade system ska utvecklingsutgiften uppgå till minst 300 tkr. Som materiella anläggningstillgångar redovisas maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 20 tkr.

Beloppsgränsen för förbättringsutgifter på annans fastighet är 100 tkr. Avskrivningstiden för förbättringsutgifter på annans fastighet uppgår till högst den återstående giltighetstiden på hyreskontraktet, dock lägst tre år. Avskrivning sker enligt linjär avskrivningsmetod. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk.

Tillämpade avskrivningstider

- Kontorsmaskiner och inventarier 4 år
- Egenutvecklade dataprogram 5 år
- Köpta licenser och rättigheter 5 år
- Möbler m.m. 5 år

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Skulder

Skulderna har tagits upp till nominellt belopp.

8.3 Ersättningar och andra förmåner

Ledande befattningshavare/styrelseuppdrag	
Generaldirektör	Ersättning (tkr)
Anders Söderholm	1460
Kostförmån	3
Ledamot i styrelsen för Nord universitetet, Norge	
Ordförande i styrelsen för Längmanska kulturfonden	
Ledamot i insynsrådet, Statens Skolverk	
Insynsråd/andra styrelseuppdrag	
	Ersättning (tkr)
Per Abrahamsson	3
Inga redovisade uppdrag	
Johan Alvfors	-
Inga redovisade uppdrag	
Karin Bohman	3
Inga redovisade uppdrag	
Karin Boson	-
Styrelseledamot i SFS-DK	
Samuel Engblom	-
Upphandlingsmyndighetens insynsråd och i Diskrimineringsombudsmannens råd	
Nicoline Frölich	-
Vise-styrelseordförande i European Higher Education Society	
Anna-Karin Hatt	2
Förbundsdirektör/styrelseledamot för Almega Tjänsteförbunden	
Styrelseledamot Trygghetsrådet TRR	
Styrelseledamot Trygghetsstiftelsen TSL	
Styrelseledamot Forskningsinstitutet Ratio	
Styrelseledamot Castellum AB	
Ledamot i ersättningsutskottet	
Styrelseledamot och VD, Almega AB	
Styrelseledamot och ledamot i finansutskottet, Alecta	
Anton Jägare	2
Ledamot i Högskolans avskiljandenämnd	
Sigbritt Karlsson	3
Styrelseledamot Vinnova	
Styrelseledamot Arbetsgivarverket	
Styrelseledamot SIO-Re:source	
Expert i Energimyndighetens forskningsprogram Elektra	
Maria Lantz	2

Ledamot i programrådet för Energi och Design, Energimyndigheten	
Ledamot i insynsrådet, - Länsstyrelsen i Stockholm	
Styrelseledamot, - Sveriges Universitet och Högskoleförbund SUHF	
Transit styrelse-ledamot	
Statens konstråd (Insynsråd)	
Ulrika Lindstrand	3
Förbundsstyrelseordförande vid Sveriges Ingenjörer	
Ordförande för flertalet av Sveriges Ingenjörers stiftelser och fonder	
Vice Ordförande Industrins Utvecklingsråd	
Styrelseordförande: Stiftelsen Bengt Ingeströms Stipendiefond	
Styrelseordförande FEANI Svenska Nationalkommittén	
Vice Styrelseordförande Association of Nordic Engineers	
Styrelseordförande Lokala Akademiker föreningen vid McNeil AB	
Styrelseledamot Forska! Sverige Agenda för hälsa och välbefinnande	
Styrelseledamot Vetenskap och Allmänhet	
Ledamot i Industrirådet	
Ledamot i Industrins Utvecklingsråd	
Ledamot i PTKs överstyrelse	
Ledamot i PTKs Stämma	
Ledamot i Arbetsmarknadens EU-råd (från ca 06/2018)	
Styrelseledamot Bolagsstyrelsen vid McNeil AB	
Annelie Roswall Ljunggren	3
ESV:s insynsråd	
Jens Oddershede	-
Danmarks Forsknings- og Innovationspolitiske Råd	
VELUX FONDEN	
Præsidiets vedrørende Reformationens 500 års jubilæum	
Faaborg Gymnasium	
Fjord & Bælt Centret NATURAMA	
Norges Miljø- og Biovidenskabelige Universitet	
Caroline Sjöberg	2
Styrelseledamot Mittuniversitetet	
Styrelseledamot Styrelsen för Swedbanks vetenskapliga pris (Mångbergs Minne)	
Styrelseledamot Kåpans överstyrelse	
Sven Stafström	2
Generaldirektör och ledamot i Vetenskapsrådets styrelse	
Ledamot i styrelsen för Vetenskap och Allmänhet	
Ledamot i ESS Council	
Ledamot i styrelsen för Fulbright Sweden	

8.4 Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se sid 18 i resultatredovisningen.

I tabellen redovisas anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

I tabellen redovisas också sjukfrånvaro fördelat på kön och ålder i förhållande till respektive grupps sammanlagda ordinarie arbetstid.

Sjukfrånvaro	2019	2018
Totalt	2,65 %	2,53 %
Andel 60 dagar eller mer	-	24,01 %
Kvinnor	3,09 %	2,68 %
Män	1,92 %	2,26 %
Anställda - 29 år	-	-
Anställda 30 år - 49 år	2,69 %	1,97 %
Anställda 50 år -	2,65 %	3,18 %

Sjukfrånvaro andel 60 dagar eller mer lämnas inte då antalet individer är färre än 10 i kategorin. Sjukfrånvaro för anställda -29 år lämnas inte då antalet anställda är färre än 10 i det åldersintervallet.

9 Noter

Kommentar till noter

Alla belopp redovisas i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges. Till följd av detta kan summeringsdifferenser förekomma.

Noter (tkr) Resultaträkning

	2019	2018
Not 1 Intäkter av anslag		
Intäkter av anslag	154 124	142 524
Summa	154 124	142 524
Not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	231	448
Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	237	0
Summa	468	448
Not 3 Intäkter av bidrag		
Bidrag från statliga myndigheter	1 292	2 873
Summa	1 292	2 873
Bidrag har erhållits från Kammarkollegiet gällande kompetensförsörjningsfrågor i hälsa och sjukvården.		
Not 4 Finansiella intäkter		
Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	1	0
Ränta på lån i Riksgäldskontoret	26	57
Övriga finansiella intäkter	94	1
Summa	121	57
Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.		
Övriga finansiella intäkter avser realiserade kursvinst på valutakonto.		
Not 5 Kostnader för personal		
Lönekostnader (exkl arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	59 396	54 321
Varav lönekostnader ej anställd personal	7 215	6 951
Sociala avgifter	33 652	30 722
Övriga kostnader för personal	3 391	2 566
Summa	96 440	87 609

Kostnadsökningen mellan åren beror på att UKÄ:s kvalitetssäkringsuppdrag har utvidgats från att bara gälla utbildning till att även inkludera forskning

Not 6 Övriga driftkostnader

Reparationer och underhåll	304	305
Reaförlust vid avyttring av anläggningstillgång	360	64
Resor, representation, information	4 213	4 827
Köp av varor	3 217	656
Köp av tjänster	36 393	37 619
Övrigt	11	45
Summa	44 499	43 516

Kostnadsökning avseende köp av varor avser köp av datorer och IT relaterade utrustning.

Not 7 Finansiella kostnader

Ränta på räntekonto i Riksgäldskontoret	44	103
Övriga finansiella kostnader	19	8
Summa	63	112

Räntesatsen för ränte- och avistakonton hos Riksgälden har sedan 2015-02-18 varit negativ.

Not 8 Lämnade bidrag

Lämnade bidrag till andra EU-länder	1 004	269
Summa	1 004	269

UKÄ har erhållit EU-bidrag från Universitets- och högskolerådet gällande en ERASMUS ansökan om mänskliga rättigheter. Som koordinator betalar UKÄ ut bidrag till andra deltagare. Projektet beräknas vara klart 2020.

Balansräkning

	2019- 12-31	2018- 12-31
--	----------------	----------------

Not 9 Balanserade utgifter för utveckling

Ingående anskaffningsvärde	29 704	28 597
Årets anskaffningar	2 088	1 107
Summa anskaffningsvärde	31 792	29 704
Ingående ackumulerade avskrivningar	-22 586	-20 193
Årets avskrivningar	-2 417	-2 392
Summa ackumulerade avskrivningar	-25 003	-22 586
Utgående bokfört värde	6 790	7 119

Not 10 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar

Ingående anskaffningsvärde	2 522	2 522
Summa anskaffningsvärde	2 522	2 522
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 131	-2 001

Årets avskrivningar	-130	-130
Summa ackumulerade avskrivningar	-2 261	-2 131
Utgående bokfört värde	260	390

Not 11 Förbättringsutgifter på annans fastighet

Ingående anskaffningsvärde	3 469	3 140
Årets anskaffningar	0	329
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	-2 049	
Summa anskaffningsvärde	1 420	3 469
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 838	-1 577
Årets avskrivningar	-271	-506
Årets nedskrivningar	0	-754
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	1 688	0
Summa ackumulerade avskrivningar	-1 420	-2 838
Utgående bokfört värde	0	631

Not 12 Maskiner, inventarier, installationer m.m.

Ingående anskaffningsvärde*	13 690	11 765
Årets anskaffningar	0	2 081
Årets försäljningar/utrangeringar, anskaffningsvärde	0	-156
Summa anskaffningsvärde	13 690	13 690
Ingående ackumulerade avskrivningar*	-10 769	-9 737
Årets avskrivningar	-1 194	-1 127
Årets försäljningar/utrangeringar, avskrivningar	0	96
Summa ackumulerade avskrivningar	-11 963	-10 769
Utgående bokfört värde	1 727	2 922

*Korrigerat jämförelsetal, korrigerig har skett år 2018 men kom inte med i årsredovisning.

Not 13 Fordringar hos andra myndigheter

Fordran ingående mervärdesskatt	2 601	1 612
Kundfordringar hos andra myndigheter	25	2
Summa	2 625	1 615

Not 14 Övriga kortfristiga fordringar

Övrigt	12	0
Summa	12	0

Not 15 Förutbetalda kostnader

Förutbetalda hyreskostnader	2 838	2 194
Övriga förutbetalda kostnader	756	58
Summa	3 594	2 253

Not 16 Avräkning med statsverket

Anslag i räntebärande flöde

Ingående balans	-6 113	-4 325
Redovisat mot anslag	154 124	142 548
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-154 035	-144 539
Återbetalning av anslagsmedel	1 776	203
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-4 247	-6 113

Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag

Ingående balans	176	200
Redovisat mot anslag under året enligt undantagsregeln	0	-24
Fordran avseende semesterlöneskuld som inte har redovisats mot anslag	176	176

Summa Avräkning med statsverket

-4 071 -5 937

Not 17 Myndighetskapital

Myndighetskapital saknas och därför redovisas inte någon specifikationstabell.

Not 18 Statskapital

Statskapital	150	150
Utgående balans	150	150
Avser konst som överförs från statens konstråd		

Not 19 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

Ingående avsättning	269	307
Årets pensionskostnad	225	375
Årets pensionsutbetalningar	-455	-413
Utgående avsättning	39	269

Not 20 Övriga avsättningar

Avsättning för lokalt omställningsarbete

Ingående balans	1 112	967
Årets förändring	176	146
Utgående balans	1 288	1 112

Summa utgående balans

1 327 1 381

Myndigheten bedömer att de lokala omställningsmedlen till en viss del kommer att användas under 2020.

Not 21 Lån i Riksgäldskontoret

Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.

Ingående balans	11 651	11 616
Under året nyupptagna lån	2 088	4 111
Årets amorteringar	-4 372	-4 075
Amortering avseende tidigare år	-739	0
Utgående balans	8 628	11 651

Beviljad låneram enligt regleringsbrev	16 500	16 500
--	--------	--------

Not 22 Kortfristiga skulder till andra myndigheter

Utgående mervärdesskatt	148	88
Arbetsgivaravgifter	2 046	2 032
Leverantörsskulder andra myndigheter	2 304	3 260
Summa	4 499	5 380

Not 23 Övriga kortfristiga skulder

Personalens källskatt	2 058	2 037
Personalens pensionsavgifter	-1	3
Övrigt	0	-1
Summa	2 058	2 039

Not 24 Upplupna kostnader

Upplupna semesterlöner inklusive sociala avgifter	4 673	3 415
Övriga upplupna löner inklusive sociala avgifter	775	118
Övriga upplupna kostnader	789	1 171
Summa	6 237	4 704

Ökningen av övriga upplupna löner beror på att fler arvoden avseende arbete 2019 har utbetalats efter årsskiftet.

Not 25 Oförbrukade bidrag

Bidrag som har erhållits från annan statlig myndighet	378	2 186
Summa	378	2 186

varav bidrag från statlig myndighet som förväntas tas i anspråk:

inom tre månader	0	745
mer än tre månader till ett år	378	1 440
mer än ett år till tre år	0	0
mer än tre år	0	0
Summa	378	2 186

Anslagsredovisning

**Not 26 Uo 16 02:1 ap.1 Universitetskanslersämbetet
Ramanslag
Utbildning och universitetsforskning**

Enligt regleringsbrevet disponeras en anslagskredit på 4 471 tkr. Under året har myndigheten inte utnyttjat krediten. UKÄ får disponera 4 336 tkr av det ingående överföringsbeloppet, d.v.s. 3 % av föregående års tilldelning 144 539 tkr enligt regleringsbrevet.

10 Myndighetschefens underskrift

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och Universitetskanslersämbetets ekonomiska ställning.

Stockholm den 21 februari 2020

A handwritten signature in black ink, reading "Anders Söderholm". The signature is written in a cursive, flowing style.

Anders Söderholm

Generaldirektör

Universitetskanslersämbetet (UKÄ) ska bidra till att stärka den svenska högskolan och Sverige som kunskapssamhälle. Vi granskar kvaliteten på högskoleutbildningarna, vi analyserar och följer upp utvecklingen inom högskolan och vi bevakar studenternas rättssäkerhet.

uka.se

